

UKRAINIAN LABOR NEWS

Printed and published weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Patterson Avenue and McGee Street in the City of Winnipeg, Manitoba.

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

Газета для робочого людю — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видавці: Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, закорпоророване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Українським Робітничим Домі, на розі вулиць Прінсард і МакГрегор, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

ПЕРЕД ВИБОРАМИ В НІМЕЧЧИНІ.

Шойно скінчилися парламентарні вибори у Франції, розпочинаються вибори в Німеччині. Німецькі капіталістичні партії поклали з приводу цього в пропасницю. Збільшення комуністичних голосів у Франції їх неабияк лякає. Комуністична Партія Німеччини — одна з найсильніших в Європі поза Радянським Союзом. Це партія, що справді звязана з трудовими масами. Під її керівництвом йде масова організація червоних фронтівників, яка хоч без зброї, однак є робітничою дисциплінованою й добре вишколеною армією. Тож проти неї якраз звернули своє вістря німецькі капіталісти та устами свого міністра внутрішніх справ наказали заборонити цю організацію.

Та тут вони стурнули з гострим опором трудящих мас Німеччини. Не витримали цього опору, спускали й відтягнули заборону. Погорчилися, не вираховали своїх сил та становища, не взяли під увагу організаційної сили робітництва. За те ж капіталісти Німеччини рішили під омофором "сталішого шолома", фашистської боевої організації, створити єдиний фронт та оподаткувати себе на виборчий фонд. Оподатковують вони себе, як це вже подавалося в "Укр. Роб. Вістях", відповідно до числа робітників, що працюють в їхніх підприємствах. Пиде тепер в рух, поруч з поліційним терором, підкупство, спекуляція, інтриги, все, що тільки можна буде за гроші зробити й купити.

Соціалісти німецькі також дуже заклопотані. Страх їх збирає, коли вони заглянуть у зеркала французьких виборів. Головно клопочуть свою голову так звані ліві соціалісти. Про це самі вони пишуть, докоряючи правіверним соціал-демократам шайдеманівцям.

Перед французькими виборами німецькі соціал-демократи писали, своїх однопартійців та дрібну буржуазію потішали, що у Франції побідять радикали, а це у свою чергу буде сигналом до побіди соціал-демократів в Німеччині. А прийшовши в цих двох країнах до влади, ці "ліві уряди" забезпечуть мир і благодать між Францією й Німеччиною в першу чергу, а в цілому світі — в другу.

Сталос-ж якраз навпаки пророкуванням соціал-демократів. Радикали й соціалісти у французьких виборах побігли. Вони втратили свої голоси: дрібна буржуазія пішла вправо, а робітництво вліво. До влади прийшов Пуанкаре, політику якого з часів війни й повоєнної окупації Рурського краю довго пам'ятатиме трудове населення Німеччини.

Шо-ж тепер скажуть своїм виборцям німецькі соціал-демократи, чим вони їх потішать? З ким тепер творитимуть запарку "вічного миру"? З Пуанкаре?

Перспективи, як бачимо, не з рожевих. Вже й сам англійський лорд Біркенгед відвадив недавно Німеччину, щоб підняти на дусі своїх вчерашніх ворогів, нинішніх приятелів, а завтра союзників проти Радянського Союзу й проти працюючих цілого світа. Однак німецьке робітництво випробуване вже в боротьбі й знає, що має робити в наближаючих виборах. Не спрокують його ні капіталісти своїм терором, ні соціал-демократи своїм залякуванням, ні розкольників у його власних рядах. Все свідоме революційне робітництво Німеччини піде у цих виборах під прапором і гаслами комуністичної партії.

В КІГТЯХ ШЛЯХЕТСЬКОГО СУДУ.

Вже майже два місяці судить польська шляхта у Вільні понад 400 членів Білоруської Громади, між якими є кілька бунтарів польського союзу. Суд відбувається в звичайних п'яточках для польської шляхти умовинах: з провокаторами в ролі головних свідків, з побиттями в тюрмі арештованих, з брехливими доносами, з безпідставними закладами. Не суд, а судо-комедія. Сама шляхта не знає вже, кого вона судить: білоруських комуністів, чи націоналістів, заговорників чи представників поневоленого народу.

Орган пенеєсівців "Робітнич", з 20. квітня пише, що цей суд показав над справі, які не викликають ніякого сумніву, а саме: що Білоруська Громада була надто великим масовим рухом, щоб його можна було пояснити "грошима" або "інтригами Москви", друге — керівники Громади були націоналістами, а не комуністами. По думці "Робітнич" справу треба ставити так: "частина білоруських діячів після 8-ми років вибрала орієнтацію на схід. Ця орієнтація найшла найсильніший відгук у білоруських масах.

Інша знову польська буржуазна газета признає, що в білоруських масах цей процес уважають процесом над цілою білоруською нацією. Цим, мовляв, пояснюється, що в часі процесу припинилися навіть внутрішні сварки між білоруськими діячами. Та-ж газета додає, що процес Громади є найсерйознішим фактом, який тільки був на "польських східних кресах". Взагалі-ж польська шляхетська преса не може найти виходу з положення: засудити чотириста членів Білоруської Громади — це значить перед цілим світом признати, що Польща силою судів та терором тримає при собі окуповані землі; а не засудити — значить планувати собі в лице, признатися, що даремно арештовано, бито, тримано в тюрмі до суду чотириста осіб, даремно розторочено велику організацію.

Та шляхта найде з цього вихід. Її нема потреби позичати в сірках очей, щоб дивитися ними "західній демократії" в очі, бо в самій "демократії" очі не краші.

Ще віленський суд над сотками членів Білоруської Громади далекий від закінчення, а у Львові почався вже суд над 15-ма

українськими гімназистами-підруками з 6-ї до 8-ї класи, також оскаржених за "злочин державної зради". Їх привезли аж з Коломиї до Львова судити. Старокрайні газети описують день першого суду над ними хлопцями так:

"Коли впустило публіку до салі, очам усіх представився дивний вид: у трох лавках по середині салі засіло 15 хлопців-дітей, з яких деякі мають справді чисто дитячий вигляд. Наче три шкільні лавки... Між підсудними є два сини письменника Стефаніка — Кирило, 19 літ і Юрко, 18 літ".

На суді майже всі обвинувачені заперечують свою причетність до "Західно-Української Національної Революційної Організації", але заявляють, що належали лише до драматично-освітнього гуртка.

Ця розправа над гімназистами показує, що польська шляхта боїться не тільки громадських організацій, таких, як Білоруська Громада, але боїться навіть шкільних драмгуртків, в яких бачить загрозу своїй пануванню.

ШКОЛА НА СЛУЖБІ КАПІТАЛУ.

Хоч в цій статті описується спосіб навчання в школах від польсько-шляхетського владно, однак не краще воно є й в школах всіх капіталістичних держав. Тому містимо її тут, як взіреш, як то хитро школа в капіталістичних країнах служить капіталу.

З тяжким трудом навчають дитину грамоти в школі. Дадуть їй в торбинку кілька книжок — і мучить дитину книжкою, з книжки дитина. Всеж такі цікаво пізнає, чого вчиться дитвора працюючих. Отворить хоч би, українську читанку під Польщею. Читайте: "Сирота" — оповідання. Дорогою йде сирота, голій і голодній. Йде-йде, аж дивиться — іде повозка з четверною хороших коней. "Яка то є правда на світі, каже до себе сирота. То я не маю в що одгнутися, сьогодні й кусника хліба не мав в роті, а тут диви, як пани їдять!"

Аж візник здержав повозку коло ковала. Сирота бачить, як з тієї повозки виносять пана-калку... без ноги. "Ні-ні! Не хочу я, ні коней ні карети. Добре, що маю здорові ноги!" закликав сирота і підскоком побіг далі...

І чого-ж має навчити дитину оце оповідання? Чи-не теїї правди капіталу, щоб вона — дитина працюючих батьків, коли придеться їй бачити в своєму житті широкі, панські лани, багаті фабрики-заводи, та їхніх власників панів в повозках, щоб та дитина так і думала, що то самі нещасливі люди. І замість того природного, справедливого обурення на таку соціальну неправду, ховається в дитині самозадоволення з власної нужди, голоду й жалю на соціальну нерівність.

А перекінете ще один-два листочки книжечки вашої дитини, ви знайдете знов — щось подібного. От наприклад: "Хороший жарт". Саме передовок. На селі голод. Дома лежить хора жінка, а по хаті снується дрібна дівтора. Лица в їх пожовклі — очі глибоко запали — вони самі голодні. Мужик останнє зерно вимів з засіки й пішов орати та сіяти. Роззувся з чобіт. Покинув їх коло воза, а самий оре. Аж надходить панчик, дідича синак зі своїм вчителем. "Я сховаю мужикові чоботи — то-то буде шукати", каже панчик до вчителя.

"Ет, краще кинь золотого в чобіт, то буде хороший жарт", навчає вчитель. Історичні події, про які треба пам'ятати. 17. квітня 1917 року революційний Ленінград вперше побачив Леніна, що повернувся з-закордону. На вокзалі зустріли його робітники від усіх заводів з прапорами. Між іншим зустрічати його прийшла й делегація від тодішньої есеро-меншовицької ради. Голова ради — меншовик Чхеїдзе офіційно вітав його, але дуже стримано й холодно. У своєму привітанні він сказав, що його відрізняє від подібних Леніна й інших більшовиків-комуністів.

Чи доводити тепер, — після того, як минуло 11 років революції, розяснювати те, про що нагадав тоді Чхеїдзе? Дуже ясно й зрозуміло тепер кожному, що іменно поділяло людей подібних Чхеїдзе з Леніном. Про розходження есеро-меншовиків з більшовиками до-

сить яскраво розповісти — показав — багатолітній досвід революції.

Через декілька хвилин після цієї зустрічі з радянською делегацією — Ленін на майдані перед вокзалом, заповненим робітниками, салдатами, матросами виступив з першою своєю промовою. Він привітав революцію. Він показав значіння революції зовсім не з того боку, з якого її показували есери та меншовики. Він доводив, що меншовики, а також і есери користуються з нагоди, щоб захопити владу у свої руки й дати змогу користуватися фабриками та заводами буржуазії.

Це було не до вподоби ані меншовикам, ані есерам. Тут же вони почали обвинувачувати Леніна в тому, що він хоче країну знищити то-що. І на-

віль почали обвинувачувати, що Леніна прислали німецька буржуазія, ніби то в заплomboваному вагоні для того, щоб він, захопивши владу до своїх рук, віддав країну на подалу німецькому капіталу. Це була брудна вигадка буржуазії. Ми знаємо, що буржуазія так закордонна, як і російська, однак вона ставилася до Леніна.

Лютнева революція застала Володимира Ілліча у швейцарському місті Цюріхові. І от, перед т. Леніном стало питання, яким чином, можна проїхати до колишньої Росії. Багато планів було намічено.

Перший — достати літака і перелітати через фронт. Для цього треба було підкупити швейцарського літуну. Але для цього не вистарчало коштів.

Другий план на перший погляд здавався добрим: переїхати через Німеччину, Скандинавію з паспортом громадянина скандинавської держави. А то му, що Володимир Ілліч не знав ні шведської, ні норвезької мови, то він повинен був прикинутися глухо-німим шведом. Цей план був дуже ризикований. Навіть Крупська посміхнувшись говорила:

— Заснеш ти в вагоні, присянеш ти меншовик і ти вилеєшся.

За третім планом Володимир Ілліч повинен був надіти перуку й з документами якогось будь громадянина з'явитися

за паспортом для переїзду через Францію й Англію. Але біда була в тому, що швейцарська поліція добре знала Володимира Ілліча й інших більшовиків. Звичайно, швейцарська поліція зразу-ж повідомила французьку про те, що такий то більшовик збирається переступити кордони Франції.

Четвертий план придумав меншовик Марков. Він полигав у тому, що Ленін повинен проїхати до Росії через Німеччину, як військовий полонений. Володимир Ілліч зразу ухвалив цей план і почав готуватися в дорогу.

Виярджати Леніна в дорогу на вокзал зійшло багато народу. Всі бажали, щоб він сяде в вагон до Росії. Через Німеччину їхали п'ять днів. Володимир Ілліч весь час працював. Вагону ніхто не плюмбував і двері завжди були відкриті. Кожного часу можна було ввійти в вагон, а також і вийти.

Про це й знали добре меншовики і есери, але щоб нашкодити більшовикам в перші дні революції, пустили брудну чутку про "пльованню вагоні". Історичні революційні події показали, що трудящі революційної країни не піддалися на брехні есеро-меншовицьких ватажків, а пішли за справжнім проводирем пролетаріату В. І. Леніном до утвердження великої республіки трудящих — Радянського Союзу.

Справою виборів до французької палати послів зараз цікавить весь старий світ. Від їх наслідків у значній мірі залежить напрямок всієї європейської політики. А це більше вибори цікавлять самих французів. Перші сторінки газет шодня друкують відомості про найдрібніші події, зв'язані з виборами, відбуваються віча, розліплюються тисячі виборчих оголошень від політичних груп і від окремих кандидатів. А останні є біля 3/4 тисячі на 612 місць в майбутній палаті. Офіційно своїх кандидатів виставили 12 політичних угруповань. Як відкинути персональну боротьбу часами в межах тої самої політичної організації за добрий парламентарний пиріг, то вивчиться, що справжній політично й суспільно ворожих угруповань далеко менше. Сам Пуанкаре у передвісній промові в Бордо, що фактично була закінчена в Каркасоні, досить влучно звів усіх охотників на владу до 4-ох головних угруповань. Одні без застережень підтримували політику "національного" урядового блоку — це звичайнісінькі праві, заховані під іменами найрізноманітніших "демократів", "республіканців", "соціалістичних республіканців" і т. ин.

Друге угруповання, що не дуже то певно підтримувало уряд. Тут Пуанкаре мав на думці радикалів, "радикал-соціалістів і соціалістів", що за радикально-соціалістичними назвками ховають справжню буржуазно-реакційне обличчя вчинки. Маючи своїх найбільших представників у кабінеті національного блоку і підтримуючи його в найбільших випадках, вони в якомусь листочку, який виходить раз на тиждень, ченно лають політику "національного блоку". Останній же не церемониться і б'є цих "лівих картелістів" чим може і де може. То вони довели країну до нікуди своєю фінансовою політикою, вони викликали урядовий голод, спустошили державну скарбницю... І користі, що ліше дурять картелистів, а по суті уявляють лише ліве лице дволичного націоналістично-капіталістичного Януса, призначеного дурити дрібнішу буржуазію, селянство та несвідомих робітників, мале не відповідало на заяву Пуанкаре.

Третя група була вже опозиційною після завдань, але її самочільний провідник національного блоку характеризував за "льовячу" опозицію. Це французькі соціалісти, колишні товариші Жореса. Льовяча — значить прихильна опозиція. Не можна було більш удаливо виявити дню того буржуазного болота, куда вправ реформістський французький соціалізм. Бути льовячою опозицією Пуанкаре, це помагати фактично капіталістично-імперіалістичному уряду. Це робили парламентарні представники і провідники тої партії, яка в програмі має боротьбу з капіталізмом і імперіалізмом, зі знищенням, — за своє найголовніше завдання.

Справжнім, непримиримим противником, що борюється не лише на папері проти парламентарно-буржуазного обману, що дійсно обстоював інтереси працюючих, була лише "одна група непримиримих противників", за висловом Пуанкаре, це французька Комуністична Партія.

ба прикритися волею більшовицької поліції.

Що-ж до Парижа, то поліція тут на кожному кроці піша, кінна, маючи в запасі бландовані автомобілі, "республіканську гвардію", на поготи. Пізно не відважуються ходити на вулицях: поліція під виглядом боротьби за моральне оздоровлення столиці затримує кожного, арештує багатьох (називається це епіорачією), йде до готелів, але не до тих де живуть справжні розпушники з сотками багатих гідот усього світу, а в ті біди, де живуть робітники, безробітні, швачки, шевці, емігранти від усіх фашизмів. Тут декларация прав людини і громадянина не існує.

А в членах правительства працюють керівники того всього. Багатьом з них це не шкодить бути діяльними учасниками "Ліги прав людини і громадянина". Це звється "надлясовою політикою" демократії.

Д. Ісаєвич.

Париж, 19. квітня, 1928.

ЗАМІТКИ.

Ані ритму ані сенсу.

Приблизно тиждень тому назад я вчитав в укр. проти-робітничій пресі, що на Україні шириться повстання українських самостійників. Біда лише в тім, що вводи на Україні "стоять московські війська і кожне таке повстання здушують".

Це я вчитав в українській проти-робітничій пресі один тиждень тому назад.

Останнього тижня в тій самій пресі було написано вже ось що: "Московський уряд видав розпорядження, щоби все українське військо забрати з України в глибину Росії, а на Україну спроводити саме російське військо, якого досі ще не було на Україні".

Ось вам ця "філософія". Минулого тижня було на Україні саме російське військо, а нині вже спроводжують на Україну російське, бо досі його там не було.

Чому відкинемо радянські плани розборення?

Дехто каже, що це великі капіталістичні держави відкинули радянські плани розборення на конференції в Женеві. Українські проти-робітничі газети підчеркують, що більшовицькі плани розборення були-б увійшли в життя, але "уряд української народної республіки" вплинув на держави "своїми дипломатичними здібностями" й більшовицькі плани відкинемо.

Такої саламахи наробив А. Лівіцький, "президент" української держави в Хісанові. Лише почали розберати пропозиції Лівіцького, як до салі конференції "влетіла" телеграма від Лівіцького. В телеграмі було домагання до Ліги Націй, щоб вона зажадала від більшовиків звільнення з-під окупації України й Кавказу, бо лише в цьому випадкові пропозиція, яку висунув Лівіцьков, може заслужувати на серйозне трактування".

Тепер про мир нема й мови.

Філософування редактора "Народної Волі".

Писала буржуазна преса про обходження всесвітнім робітництвом свята першого травня, всіякою писала. Одні так "гарненько" таки не могла описати, як редактор польнофілійської газети "Народної Волі", яка виходить в Злучених Державях.

Дей шляхецько-панський докльчик десь з повітря виловив вістку про обходження першого травня у Варшаві і ось що вступав:

"Соціалісти відбували многотисячне зібрання на великій площі перед варшавською оперою. Комуністи переодіялися за робітників сусідньої фабрики вже були на площі..."

Чи робітники "сусідньої фабрики" працювали гої, чи поховалися були тимчасом десь по кутках, про це не сказано.

Драпака.